

Název programu	Knihovnický maraton
Název cyklu	Dům plný informací
Vypracoval (a)	Projektový tým
Anotace	Na stupni vítězů stane jen ten, který projde všemi knihovnickými olympijskými disciplínami. Od vyhledávání na internetu, přes jízdu s vozíkem s knihami až po zařazování knížek.
Cílová skupina	4. – 9. ročník (beseda je upravena pro 4. – 6. ročník a 7. – 9. ročník)
Časová dotace	90 min.
Potřebné čtenářské dovednosti (porozumění textu, rychlost)	<ul style="list-style-type: none"> - Čte kratší i delší texty - Čte nahlas - Diskutuje nad textem - Presentuje přečtené spolužákům - Pracuje s obrazovou informací
Osnova programu	<p>Úvod + diskuze Úkol – odpověď na otázku Prezentace + diskuze Olympiáda – jednotlivé úkoly na stanovištích v prostorech knihovny</p> <ul style="list-style-type: none"> - Někdo je čtenář, já jsem knihovník - Harry Potter - Divoký oheň - Knihovnický řidičák - Chytrý posluchač <p>Úkol – jak se stát čtenářem Závěr</p>
Vzdělávací oblasti	Jazyk a jazyková komunikace Informační a komunikační technologie Člověk a jeho svět
Klíčové kompetence	K učení Komunikativní K řešení problému Sociální a personální
Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova
Úprava pro handicap	<ul style="list-style-type: none"> - zrakový handicap - mentální handicap

	- tělesný handicap
Potřebné pomůcky	- text jak se stát čtenářem (viz příloha) - postup kreslení koně - CD přehrávač - CD s nahrávkou pohádkových zvířat (např. Maxipes Fík, Bob a Bobek, Žofka) - knihovní rudl - kuželky
Speciální pomůcky	- hmatový velký čárový kód - lupy pro slabozraké - text jak se stát čtenářem v Brailleově písmu - hmatová čísla - počítače (s hlasovým výstupem) - stupně vítězů - medaile - hmatový obrys koně
Použitá literatura	<i>Knihovní řád Knihovny Jiřího Mahena v Brně</i> (interní materiál knihovny). Brno: Knihovna Jiřího Mahena v Brně, 2006, 1. vyd. ROWLINGOVÁ, J., K. <i>Harry Potter a kámen mudrců</i> . 3. vyd. Praha: Albatros, 2002. 284 s. ISBN 80-00-00995-1. ROWLINGOVÁ, J., K. <i>Harry Potter a tajemná komnata</i> . 2. vyd. Praha: Albatros. 2002. 286 s. ISBN 80-00-01041-0. ROWLINGOVÁ, J., K. <i>Harry Potter a vězeň z Azkabanu</i> . 6. vyd. Praha: Albatros, 2004. 358 s. ISBN 80-00-01392-4 ROWLINGOVÁ, J., K. <i>Harry Potter a ohnivý pohár</i> . 4. vyd. Praha: Albatros, 2003. 570 s. ISBN 80-00-1253-7. ROWLINGOVÁ, J., K. <i>Harry Potter a fénixův řád</i> . 1. vyd. Praha: Albatros, 2004. 795 s. ISBN 80-00-01294-4. ROWLINGOVÁ, J., K. <i>Harry Potter a princ dvojí krve</i> . 1. vyd. Praha: Albatros, 2005. 532 s. ISBN 80-00-01819-5. ROWLINGOVÁ, J., K. <i>Harry Potter a relikvie smrti</i> . 1. vyd. Praha: Albatros, 2008. 626 s. ISBN 978-80-00-02122-5.
Přílohy	- pracovní list – doplňte názvy knih o Harrym Potterovi - text – Jak se stát čtenářem + slova na doplnění (upravený text z knihovního řádu Knihovny Jiřího Mahena)

Průběh programu

Úvod + diskuze

Přivítáme děti v knihovně. Lektor s nimi probere, které besedy již v knihovně zažily.

Poté lektor děti rozdělí do 4 skupin (např. pomocí hmatových čísel – čísla vystřižená z kartonu a nalepená na papír, pro zrakově handicapované je to hmatově rozeznatelné)

Úkol – odpověď na otázku:

Každá skupina dostane jednu otázku, úkolem je vymyslet na ni co nejvíce odpovědí.

- Co se v knihovně může dělat?
- Co se v knihovně nesmí dělat?
- Co si všechno můžeme v knihovně půjčit?
- Co můžeme v knihovně dělat kromě půjčování různých dokumentů?

Prezentace s případnou diskuzí

Každá skupina prezentuje ostatním své nápady a případně všichni doplňují další možnosti.

Olympiáda – jednotlivé úkoly po stanovištích v prostoru knihovny

Lektor dětem vysvětlí, že dnes půjde o knihovní olympiádu a skupiny budou muset plnit úkoly. Každá skupina dostane neúplný text, jak se stát čtenářem, úkolem bude získat chybějící slova za splnění olympijských disciplín (5 indicií), zbytek domyslí.

S každou skupinou chodí jeden lektor, který na děti dohlíží a případně je vede.

Úkoly:

1. NĚKDO JE ČTENÁŘ, JÁ JSEM I KNIHOVNÍK

„Vítejte u výpůjčního pultu. Nyní se z vás stávají knihovníci. Máte možnost si vyzkoušet, jak se knihy čtenářům půjčují a jak se knihy vrací od čtenářů zpět do knihovny.“

- lektor vysvětlí, jak to u výpůjčního pultu funguje, děti si postupně zkusí načíst knihu, odečíst knihu, zkusí si projít východem-zda budou houkat, když kniha není načtena. Pro nevidomé ukázka hmatového čárového kódu.)

2. HARRY POTTER

„Kouzelné sovičky nám z Bradavic doručily jakousi prapodivnou zprávu. Po cestě se jim totiž některá písmenka či dokonce celá slova poztrácela. Dokázali byste je najít?

Použijte k tomuto úkolu katalog v počítači.“

- použití PC (pro nevidomé s hlasovým výstupem)

- pracovní list viz příloha

3. DIVOKÝ OHEŇ

„S Divokým ohněm jste se už možná setkali. Vzpomenete si kdo to byl? Pokud jste si vzpomněli, jste jedničky, pokud ne, vůbec nezaufejte, zde máte možnost si ho namalovat.“

(Pro zrakově handicapované je připravený hmatový obrys koně, který obtáhnou a mohou vybarvit. Je možné i modelovat.)

4. KNIHOVNICKÝ ŘIDIČÁK

„Vaším úkolem je, aby všichni členové skupiny projeli s knihovním vozíkem (rudlem) trasou mezi pohádkovými kuželkami od startu do cíle. Když vám kuželka spadne, musíte zpátky na začátek a znovu.“

5. CHYTRÝ POSLUCHAČ

„Poznejte podle ukázky, které pohádkové zvíře mluví a jak se jmenuje. Na každou ukázku máte 3 pokusy.“

- lektor pouští z CD ukázky, děti hádají (např. Maxipes Fík, Žofka, Bob a Bobek,...)

Poté, co děti splní úkoly na jednotlivých stanovištích, vrátí se na místo, odkud vyšly.

Úkol – jak se stát čtenářem:

Každá skupina získá za každý splněný úkol jednu indicii – slovo, které může doplnit do textu: Jak se stát čtenářem (viz. příloha).

Každá skupina doplní vynechané slovo v textu (některá slova děti získaly za úkoly, některá musí vymyslet).

Závěr + vyhodnocení

Lektor shrne spolu s dětmi všechny úkoly, kterými prošly, zjistí, co je nejvíc bavilo, co bylo nejtěžší a pod.

Další lektor mezi tím vyhodnotí doplněná slova do textu: Jak se stát čtenářem.

Nejlepší skupina je vyhlášena za vítěze, vystoupí na stupně vítězů a dostane medaile (fidorky). Všichni ostatní jsou na druhém místě a dostanou bonbon.

Přílohy:

Příloha č. 1: pracovní list – doplňte názvy knih o Harrym Potterovi

1. Harry Potter a . . . ámen . . . . .
2. Harry Potter a . . . . . omnata
3. Harry Potter a vězeň . . . A . . . . .
4. Harry Potter a Ohn. . . . . p o . . . . .
5. Harry Potter a F . . . . . x . . . . .
6. Harry Potter a . . . . . dvojí . . . . .
7. Harry Potter a r . . . . . s . . . . .

Řešení:

1. Harry Potter a kámen mudrců
2. Harry Potter a Tajemná komnata
3. Harry Potter a vězeň z Azkabanu
4. Harry Potter a Ohnivý pohár
5. Harry Potter a Fénixův řád
6. Harry Potter a princ dvojí krve
7. Harry Potter a relikvie smrti

Harry Potter and the sorcerer's stone

Harry Potter and the chamber of secrets

Harry Potter and the prisoner of Azkaban

Harry Potter and the goblet of fire

Harry Potter and the order of the Phoenix

Harry Potter and the half-blood prince

Harry Potter and the deathly hallows

Příloha č. 2: text – Jak se stát čtenářem + slova na doplnění

(Upravený text z knihovního řádu Knihovny Jiřího Mahena).

Deset dobrých rad, jak se stát čtenářem nebo čtenářkou knihovny

Každý, kdo se chce stát čtenářem **knihovny**, musí vyplnit **přihlášku**, kterou najdete na internetových stránkách knihovny (www.kjm.cz) nebo přímo v knihovně u paní knihovnice.

V přihlášce se vypisuje jméno a **příjmení**, datum narození a adresa. Čtenáři do 15 let musí mít přihlášku podepsanou od **rodičů**.

Vyplněnou přihlášku odevzdáte v knihovně, do které chcete chodit, a paní knihovnice vám vystaví průkazku, ta bude plastová nebo papírová (to závisí na tom, kterou knihovnu si vyberete). Automatizované knihovny mají průkazky plastové a půjčování knížek probíhá pomocí scanneru, v **neautomatizované** knihovně vám paní knihovnice zapíše knížky ručně do sešitku, čtenářského průkazu.

Za registraci do knihovny se platí. Dospělí platí 200,- Kč, **studenti** 100,- Kč, děti 50,- Kč. Studenti musí předložit potvrzení ze **školy** nebo studentskou šalinkartu. Průkazka do knihovny platí celý rok ode dne, kdy se **čtenář** (čtenářka) do knihovny zaregistruje. Při registraci do Zvukové knihovny budete potřebovat potvrzení od lékaře, registrace je **zdarma**. Nic neplatíte.

Jakmile budete mít průkazku, můžete si půjčovat ve všech odděleních knihovny, je však potřeba hlídat si termíny, kdy máte knížku **vrátit** a také provozní (půjčovní dobu) knihovny, abyste neplatili **pokutu**. Každý čtenář by si měl přečíst knihovní **řád**, aby věděl, jak se v knihovně chovat.

Vynechaná slova: Příjmení, neautomatizované, studenti, čtenář, řád.